

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

ה.

גליון הש"ס

תוֹם' ד"ה וצריכא.
מקבלת תשובתם. עי' תשובת
סער אפרים סי' נ':

הגהות הב"ח

(א) נב' משום דנפיש
ובותייהו אלל יחיד:
(ב) שם אל'ר יומנן דאמר
ר'ש בר נחמיא א"ר
יונתן מה דכתיב נאס:
(ג) שם אל'ר מימיה אילב
אמר ר' לך י' ויסי מין
דליכא: (ד) רש"י ד"ה
ומן וכו' והכל מבקשי
גלי' וזו ד' נמחק:
(ה) תוספות ד"ה אלל
וכי' מיירי צפעה
כדכתיב וימת:

מוסף רע"י

[illegible]

רבינו חננאל

ששם חטא צבור אומר
הנה כימי משה חטא
וצבור ואם הוא יחיד אומר
הנה יחיד חטא וחזר
בתשובה והיינו דכתיב
נאם דוד בן ישי וגם
הגבר הוקם על גבר
שהקים עולה של תשובה:
העושה מצוה מקדימתו
לעולם הבא שנאמר והלך
לפניך צדקן וכל העובר

טובה לאבותינו שחטאו
בכלתם עצמכם אכן כאדם
שלא היו מזהירין בפר"ר
ספר תולדות אדם מלמד
יעודו אמר ר' אמי אין בן
... על תנאי פ"י אם יחטאו
את התורה אלא כדי שלא
למען יטב להם ולבניהם
ותים. ופרקי מאי מיתא זו
מיתא. מצורע שנאמר לא
גור' כמעט אויביהם אכניע
א לאחר מ' שנה שנאמר

לומר לך. גזירת מלך היתה ליתן פתחון פה לשנים: **דמפרס** **הטארים**. ואיך חילול אימא לא ליתקבלו: **מלפפוס**. מעטפתו לשון מלבוש כמו מלפפין את החיטויק בשבת (שבת דף קט"ז): **לאבוסיוו**. עושי העגל: **לא באנו לעולם**. שהיו כמלאכים ולא הולדו בניס: **לאוסס**. בנים שהיו כבר בעמידתם בסיני: **למחוס** **עוה**. שעד עתה נאמר להן אל תאשו אל אשה: **עד שיכלו וכו'**. אושר יש ושמנו גוף ומבדאשית נוטרו כל הנשמות העמידות להולד ותנסו לשס: **כי לא לעולם אריב**. לאחר זמן הגאולה ולא **לעולם אריב** אלא **לעולם אריב** את אלה ואל

נכנסו חקוקין ונתגברו כי רוח חסד נפני
שמות שטופים יעורפו הוא המאמר
כמו העטופים לנצח (בראשית ־) ושמות
שאני עשיתי: **כמי שלא באנו לעולם.**
לפי שהן חיים לעולם וכל זמן שהן
קיימין אין אנו חשובין כלום: **הא לא**
קבלו ישראל את המורה. היו שומע
מכאן שהא קבלו לקבל שכן היום
בעולם הוא אלהים שלא תהא אומה
ולשון שולטת בהן וזו היא טובה הכתובה
כאן למען ייטב להם: **הוא דאמר.**
ר"ל: ענינו. שמשחטאו שלטו בהן
שוארשים^ט המעלים את ממונם כל היום
זוהיה לאכול^י: **דאן ואזירים.** שדאמר
מר (גדרים דף סד:) דאן מקום שדאמר
נצח נצדים אינן אלא דאן ואזירים
והכא (ו) במצקסי נפשו כמי נצדים היינו
אותן עבדים שהלשינו עליהן **וכן הוא**
אומר לו עמי שומע לי. שהקצ"ה
מתקן לפנינו שיסמרו את המורה.
לו עמי היינו תמינה כמו הן לו יחי
נדבךך (בראשית ־): **כפוי טובה.**
אין מכירין להחזיק טובה לעולם:
בללם

לכם להאליכם לשמור
 ייטב להם ולבניהם וגו' לאותן העומדים על הר סיני וה'
 יזה ספר תולדות אדם וגו' וכי ספר היה לו לאדם ו'
 לו הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור ו'
 כיון שהגיע לדורו של ר"ע שמח בתורתו ונתעצב ב'
 יקרו רעך אל [וגו'] וא"ר יוסי אין בן דוד בא עתה
 שנאמר ¹¹ [כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף]
 ונשמות אני עשיתי לא תימא אנו לא באנו לעולם
 לעולם למימרא דאי לא חטאו לא הוו מייתי והכתיב
 נחלות על תנאי ומו כתיבי קראי על תנאי אין הדכי
 לקיש מאי דכתיב ¹² ויהי ערב ויהי בקר יום הששי
 עם מעשה בראשית ואמר אם מקבלין ישראל את ה'
 אחזיר אתכם לתוהו ובוהו מיתבי ⁸ מי יתן והיה ל'
 מהם מלאך המות א"א שכבר נגזרה גזרה הא לא קי'
 אלא ⁹ כדי שלא תהא אומה ולשון שולטת בהן שנגז'
 ולבניהם ¹⁰ עד עולם הוא דאמר כי האי תנא דתניא ר'
 ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המ'

⁵אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם חבלתם למען ייטב להם ולבניהם עד עולם טובה הוא דהויא מיתה אין לך טובה גדולה מזו ות"ק נמי הכתיב אכ השוכים כמתים אלו הן עני סומא ומצורע ומי שאין דתן ואבירים ומי מתו מיהוי הוו אלא שירדו מנכ מצורע דכתיב ¹⁵אל נא תהי כמת ומי שאין לו בנים ¹⁷אם בחקתי תלכו אין אם אלא לשון תחנונים וכן אכניע ואומר ¹⁹לו הקשבת למצותי ויהי כנהר שלוני ⁸מי יתן והיה לבכם זה להם אמר להן משה לישראל ברוך הוא לישראל מי יתן והיה לבכם זה להם היה

ס אתם: ויקרא כו ג 18. לו עמי שמע לי ישראל בדרבי יהלכו: כמעט אויביהם אבינו
ים פא דיטו 19. לוא הקשבת למצותי ויהי כנהר שלומך וצדקתך בגלי הים: ויהי כחול
יו לא יקרת ולא ישמד שמו מלפני: ישיעוהו מוח יחיט 20. וידבר העם באלהים ובמשה
ות במדבר כי אין להם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלל: כמדובר כא ה

ות' שבנוך שנאמר ונחמנו את עשית'. ופרקי' לא תימא ל' באנו לעולם אלא אימא כמי של' את אינ דרביה ויהי ערב ויהי בקר מלמד שהחנה הקב"ה עם מעשה בראשית וכו' ומותבין כ' שני' למען יאמר להם ולבניהם. ופרקי' ויהי ערב וישלש דאמר רבי יוחנן דהני לא בקלו ישראל' ובלבד מיתאבד איך לא יזכר טוביה הכהנים ויהי הטובה היא ימיתו אלא כ' טובה ד' חטאו היו עשירים כיון שחטאו נתקללו בעניות שהיא כמיתה דאמר מר ד' חשובין כמה עני' וטוביה כמ' סומא דרביה במשכיהם והשובינ' כמה עני' עולם. מי שאין לו בני' דרביה הבד' לו י' ויהי וכו' ויהי כחול וכו' וגו' : ה' היה כחול למר הקב"ה וכו' שאמר מי יזכר ויתאמר

מסורת הש"ס

(א) צִיל לְחוֹלָיו (ב) מִן
(ג) מִן (ד) כֹּסֶה גִּי (ה) שֶׁ
יִוְמָה לֵה (ו) עֲנוּתָהּ לַח;
(ז) אֶסֶר; (ח) קִנְיָן סֶב.
(ט) כֹּסֶה; (י) נֶגֶד; (יא) וְעֵלֵי אֶ;
(יב) שֶׁכֶּת פֶּה. עִשׂוּ; (יג) צִיל
לְעַם וְיָוָי; (יד) מִתְרַבֵּץ נֶד.
(טו) לְפָנֵינוּ בִּקְרָא
עֲלֵנוּס; (טז) עֲשֵׂנוּ עֲשֵׂק
לִימָא; (יז) מְדִירִים סֶד;
(יח) צִיל אַחֵר דִּיבָּה לְמַחְמָה;
(יט) שְׁמוֹת יִט; (כ) בִּסְכָּא;
(כא) מְלִיכּוּת; (כב) בְּדִרְסִים אֶ;
(כג) בְּדִלְמָא מִרְרָה גֵּשָׁא פִּי

תורה אור השלם

1. ואלה דברי ידו
 והאשרנים אמר ידו כן
 כי יאמרו יתן הקם על
 משיח אלדי יעקב תעים
 ומרות ישראל:
 שמואל ב כ כ א
 2. יא יבקע כשרח אורך
 ואורכה מדרה תצמח
 ויחיה לפניך צדיק כבוד
 יא יאסף:
 שמואל ב כ כ א
 3. ילפתו ארורות דרכם
 יעלו בתהו יאבדו:
 איוב ו יח
 4. יהי כדברה אל יוסף
 ויהי יום ולא שבע אלה
 לשלב אצלל יהיה
 עמדה: בראשית ל ט
 5. אמר איתני אלדמים
 חסד ובני ידיו כלם:
 אכן באדם תפלות:
 ובאדם השמים תמל:
 תהלים כב ו-ו
 6. ואתם פרו ורבו שרצו
 כארץ רובו בה:
 בראשית ט ז
 7. לך אמר לך שובו
 לכם לאלהיכם:
 דברים ח כו
 8. מי יתן ויהי כלכם או
 יום יחיה לאדם ולשומר
 את כל מצותיו ויהי כלם
 למען ילעם
 ויתקדשו שבתם:
 דברים ח כה
 9. ויו ספר תולדות אדם
 ביום בראש אלדום אדם
 בדמות אדם עשה
 אותו:
 בראשית א טו
 10. ויהי קדש ויעני
 אל עם צמח ארשיהם:
 תהלים קלז ז
 11. כי לי לעולם איוב
 ולי לצנצא אקצוף כי ירח
 מלפני יטאון ותשמות
 אני עשיתי:
 ישעיהו כ טו
 12. הריא ארשיה את כל
 אשר עשה ודעה טוב
 מאד ירחיב עיני בקר
 ימי השחי:
 יחזקאל כג כ

13. וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה
 בְּמִדְבָּר לֶךְ שָׁם בְּעֶרְבֵי
 מִתָּו כֹּל הָאֲנָשִׁים
 הַמְקַשְׂקִים אֶת נַפְשִׁי:
 שְׁמוֹתָם ז' ט'
 14. בְּמִקְשָׁשִׁים הוֹשִׁיעֵנִי
 כִּמְחִי עֹלָם: אִיכָבֶד ו
 15. אֵל אֵל מִדֵּי כֶּתֶם
 אֲשֶׁר בְּצִאֲוֹ תוֹרֵם אֲמוֹ
 וַיֹּאכֶל חֲצִי כִשְׂרוֹ:
 כִּמְדָּבֵר יִכ יִכ
 16. וַתֵּרָא רַחֵל בִּי לֵא
 לָדָה לְעֵשָׂב וַתִּקְבַּח רַחֵל
 בָּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֵל
 עֵשָׂב: הִנֵּה לִי גֵנִים וְאִם
 אֵין מִתָּו אֲנִי:
 בְּרִאשִׁית א' ל
 17. אִם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ

וְאֵת מִצּוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם
וְעַל צִרְיָהֶם אֲשִׁיב יָדִי׃ הַתְּהִלָּה
וְהַכְּבוֹד וְהַגְּבוּרָה לְעַד בְּמִעוֹת
לְמֹה הָעֲלִיתִנוּ מִמִּצְרַיִם לִמְנוּחָה׃